

Richtlijn

Aanpassingen in Wikipedia door de Rijksoverheid of ambtenaren

Vastgesteld door de VoRa op 16 maart 2023

In het kort

Deze instructie behelst een aanwijzing voor het leveren van bijdragen door de Rijksoverheid of individuele ambtenaren¹ op de internetencyclopedie Wikipedia (of vergelijkbare platforms; zie onder het kopje 'Wiki(pedia)').

Wanneer een ambtenaar, al dan niet anoniem, een bijdrage levert aan Wikipedia, kan dat in sommige gevallen negatief afstralen op zijn of haar organisatie, of zelfs op de gehele Rijksoverheid. Dat geldt ook voor bijdragen die niet overheidsgerelateerd zijn, maar zeker voor bijdragen waarmee de Rijksoverheid niet geassocieerd wil of moet worden. Aangezien alle uitingen die ambtenaren uit hoofde van hun functie doen, binnen het bereik van de ministeriële verantwoordelijkheid vallen, kan de minister daarop altijd worden aangesproken.

Kaders

Ambtenaren hebben de ruimte om online het gesprek met de samenleving aan te gaan. Voor medewerkers van de Rijksoverheid geldt in het algemeen dat zij zich op internet als een goed en integer ambtenaar dienen te gedragen. Ten aanzien van Wikipedia – een platform waarvan iedereen afzender is – zijn dezelfde uitgangspunten van toepassing als voor het gebruik van sociale media, waarbij onder meer wordt gewezen op het belang om rekening te houden met het onderscheid tussen activiteiten als *privépersoon* en als *ambtenaar in functie*.

Vooropgesteld zij dat het een ambtenaar is toegestaan *op persoonlijke titel* bijdragen te leveren aan Wikipedia, door onjuiste informatie te corrigeren, onvolledige informatie aan te vullen, verouderde informatie te actualiseren, geheel nieuwe artikelen aan te maken, enz., gegeven de vrijheid van meningsuiting; 'behoudens ieders verantwoordelijkheid volgens de wet', die uitsluitend achteraf kan worden getoetst. In het algemeen geldt wel dat ambtenaren zich in een privéhoedanigheid zouden moeten onthouden van het wijzigen van pagina's die gaan over het eigen ministerie of beleidsterrein. Een ambtenaar moet zich daarbij realiseren dat aanpassingen die hij of zij op Wikipedia aanbrengt, via IP-adressen traceerbaar zijn. Om die reden wordt afgeraden bewerkingen in Wikipedia vanaf een zakelijk 'device' (computer, tablet of telefoon) uit te voeren, en geadviseerd hiervoor een privé-'device' te gebruiken.

¹ Deze rijksbrede richtlijn is van toepassing op alle organisaties van de Rijksoverheid, met inbegrip van de burgerlijke en militaire ambtenaren van het ministerie van Defensie, ZBO's, agentschappen en inspecties.

Formele bijdragen vanuit een ministerie of rijksonderdeel moeten worden gedaan via een officieel account van de desbetreffende organisatie (of organisatieonderdeel). Het afzenderschap is verwerkt in de gebruikersnaam van deze accounts, bijv. 'Ministerie-van-Defensie'. Deze rol kan bij de directie Communicatie worden ondergebracht. Ministeries en rijksonderdelen bepalen zelf hoe zij het beheer van hun accounts inrichten.

Heb je als ambtenaar een suggestie voor de aanpassing van een Wikipedia-artikel, dien dan een verzoek in bij de beheerder van het bedrijfsaccount. Deze beoordeelt het verzoek en brengt indien akkoord de aanpassing aan. In uitzonderlijke gevallen kunnen in overleg met communicatie / de beheerder van het bedrijfsaccount afspraken worden gemaakt om andere collega's aanpassingsrechten te geven.

Ministeries bepalen zelf in welke gevallen een aanpassing aan de orde is. Bij de afweging kan worden gekeken naar de schadelijkheid van onjuiste of onvolledige informatie, de mate van gevoeligheid als de overheid een pagina aanpast, de snelheid en mate van zelfregulering door andere Wikipedia-redacteuren, etc. In alle gevallen geldt dat aanpassingen door de overheid alleen feitelijk mogen zijn.

Het open karakter van Wikipedia brengt met zich mee dat een aanpassing altijd weer door een andere redacteur kan worden gewijzigd of ongedaan gemaakt. Mede om die reden kan de Rijksoverheid niet de verantwoordelijkheid voor het beheer van specifieke pagina's naar zich toe trekken.

Neem contact op met de directie Communicatie van je departement voor vragen over aanpassingen op Wikipedia.

Wiki(pedia)

Een wiki is een webapplicatie waarmee hypertext-documenten door meerdere redacteuren kunnen worden bewerkt. Er zijn zowel openbare als besloten wiki's. Wikipedia is het bekendste voorbeeld van een wiki die toegankelijk is voor iedereen, zowel om te raadplegen (als gebruiker) als om bij te dragen (als redacteur). Het open en dynamische karakter van Wikipedia houdt in dat aangebrachte toevoegingen of aanpassingen altijd weer door een andere redacteur kunnen worden gewijzigd. Hoewel de encyclopedie vanzelfsprekend niet zonder fouten is (die bij vergissing dan wel bewust worden aangebracht), blijkt uit verschillende onderzoeken dat de informatie in Wikipedia gemiddeld betrouwbaar is.

De redactiegeschiedenis van de Wikipedia-artikelen is transparant. Zo is voor iedereen zichtbaar welke aanpassingen wanneer en door wie zijn aangebracht. Ook als de redacteur zich niet met zijn/haar eigen naam bekendmaakt, is de bron te herleiden tot het IP-adres. Aangezien ministeries slechts met enkele IP-adressen zijn gekoppeld aan het internet, is altijd te achterhalen dat een bijdrage aan Wikipedia d.m.v. het computernetwerk van een departement is geleverd.

Het is goed je te realiseren dat Wikipedia het afraadt artikelen aan te maken over jezelf of de organisatie waarvoor je werkt. Als die artikelen al bestaan, adviseert Wikipedia deze niet te bewerken, omdat dit als een vorm van belangenverstremgeling kan worden gezien (<https://nl.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Belangenverstremgeling>).

Een overzicht van alle (anoniem) door overheidsinstellingen aangebrachte wijzigingen wordt doorlopend gepubliceerd op www.twitter.com/overheidedit.